

I = INTERVIEWATOR; R = RESPONDENT

M.K. – Inginer geolog

I: Bună ziua în primul rând țin să vă mulțumesc pentru participarea dumneavoastră la proiectul nostru cultural. Ne puteți spune pentru început numele, data și locul nașterii?

R: Da, mă numesc M.K.

După absolvirea a douăsprezece clase, sigur că m-am dus în altă parte, mergând la facultate, la facultatea din Iași, unde fiind trei facultăți de geologie în țară, am ales Iașul că a fost atunci un curent în școala noastră în liceu, să mergem mai mulți prieteni la Iași.

I: Ce v-a îndemnat să alegeți facultatea de geologie?

R: Sincer să fiu, încă de prin clasa 11-a, mă tot gândeam care ar trebui să fie drumul pe care să-l aleg, în sensul că ce meserie mi-ar place, ce mi-ar place. Și mă tot gândeam să rămân undeva pe partea asta de inginer, inginer în sensul de a lucra undeva, îmi închipuiam, undeva într-o uzină, într-o fabrică. Și mă și vedeam într-un halat din acela albastru, în care o să umblu printre muncitori și printre niște mașini, și nu știu, nu mă atrăgea asta. Mă atrăgea mult natura. Și mă gândeam atunci, și m-am gândit de atunci că ar fi ceva mai frumos dacă aș fi mai mult în natură, mă gândeam...geografie. Am avut o întâlnire cu un prieten mult mai mare ca și mine, care era geolog, și era din orașul meu. Și el mi-a povestit ce frumos e cu geologia, sau ce frumoasă e geologia. Și atunci m-am gândit bine așa eu la un moment dat, da, poate că ar fi interesant mai bine geologie. De acolo...natură. E și geografie, e de toate, plus de asta voi fi permanent în natură, am să lucrez pe munți, am să lucrez în zone din astea extraordinar de frumoase, cu relief interesant. Gata, geologie! Și în clasa a 11-a la final, deja eram hotărât. Așa că atunci când am intrat în clasa a 12-a, deja eram hotărât și știam din ce trebuie să mă pregătesc pentru ca să devin geolog, să reușesc la geologie. Oricum erau 3 facultăți numai în țară, Cluj, Iași și București, și cu locuri extrem de puține, 10 la Iași, 10 la Cluj, 25 la București. Așa că ne-am dus doi din clasa mea, de la liceu, ne-am dus doi la geologie. Din păcate colegul meu n-a reușit pentru că eram 10 pe-un loc. Așa că asta a fost așa. Dar aș spune că asta a fost cea mai importantă decizie a mea. Pentru că trebuie să recunosc, a fost ceea ce până la urmă mi-a adus cele mai mari satisfacții în cariera mea profesională.

I: Anii de facultate, cum i-ați perceput? V-au pregătit pentru viitoarea profesie? Profesorii au fost suficient de...cum să mă exprim...nu severi...suficient...v-au adus un aport de cunoștințe suficient pentru pregătirea dumneavoastră viitoare, de geolog?

R: Aici ar trebui să discutăm sigur prin prisma a ceea ce la vremea respectivă vedeam eu lucrurile ca student, și care atunci sigur având foarte puține și vagi cunoștințe de geologie, totul mi se părea de o noutate extraordinară, și foarte frumoase. Multe erau foarte grele, cursuri de un an, curs de 3 ore, spre exemplu, la zăcăminte. Curs de 3 ore, un an de zile. Vă dați seama ce însemna asta, și cu profesori foarte mari. Dumnezeu să-i odihnească pe unii dintre ei, atunci era academicianul R.D., o somitate și pe plan internațional și așa mai departe. Sigur, pe parcurs după ce am absolvit, și în cariera mea profesională m-am lovit de foarte multe lucruri, mi-am dat seama ce multe lucruri îmi lipseau din pregătirea mea în timpul facultății. Vă dau un exemplu pe care l-am dat de nenumărate ori studenților mei: că meseria „se fură”, se învață pe

parcurs foarte mult pentru că tu ai cunoștințe teoretice multe și prea puține practice. Și a rămas cam la fel și astăzi. Astăzi din multe alte puncte de vedere, lipsa finanțării în sistemul universitar, și așa mai departe. Le dădeam studenților următorul exemplu: când am terminat, și nu-o luați ca lipsă de modestie, am terminat șef de promoție pe țară, dar eu am ales IPEG Maramureș pentru că aici mi-am făcut în anul 5 lucrarea mea de diplomă. Ca atare am venit și am ales de prima dată, cum era a doua repartiție pe țară, 55 de absolvenți am fost, și fiecare putea să aleagă unde găseau locurile care le conveneau. Erau 55 de locuri puse pe listă. Și eu am ales direct IPEG Maramureș.

I: Promoția dumneavoastră la intrare erau 40? La intrare în anul întâi, ați fost 45 și ați terminat 55?

R: Da am terminat 55. Asta se întâmpla, trebuie să recunosc. Era greu, unele examene erau foarte grele pentru că erau materii foarte mari. De exemplu această materie de zăcăminte, curs de un an de 3 ore cursul, aici în anul 4 era un hop extraordinar, așa că din anul anterior, ne-am trezit că 6 dintre colegi, au rămas repetenți, au repetat anul și noi în loc să terminăm să zicem 10, am terminat 16. Era o facultate foarte grea, de 5 ani în care practic aveai cursuri foarte grele. Paleontologia, stratigrafia, un an curs de 3 ore șamd. Ei și exemplul pe care-l dădeam, să revin, am ajuns repartizat la Baia Mare, în echipa de prospecțiuni, a Întreprinderii de prospecțiuni și explorări geologie Maramureș, era cea mai bună, recunoscută această echipă de prospecțiuni din țară, condusă de domnul geolog O.E., și bine înțeles, a venit șeful de promoție pe țară, ia vino cu noi în prima zi pe teren. Și m-au dus la un foraj. Se făceau forajele mare atunci, țin minte forajele...forajul 531, pe serpentinele Gutinului, se făcea pentru filonul în continuarea spre est a filonului principal de la Baia Sprie, programul mare despre care poate o să mai vorbim. Și acolo sigur că am văzut ce n-am văzut în facultate. Adică eu n-am văzut niciun foraj în lucru, și n-am văzut niciodată carotele și să poți să cartezi un foraj. Și când colegul, domnul E., șeful echipei, mi-a dat și mie o carotă să-mi dau cu părerea, știți cum...în secunde mi-a trecut prin cap tot ce am învățat și nu știam acum ce să spun despre acea carotă, acea rocă scoasă din tubulatura garniturii de foraj, avea niște semne pe ele, și mă gândeam: e rocă sedimentară, am recunoscut-o, da ce mă fac, că are niște semne acolo...ce-or fi alea? Imediat m-am gândit, poate că sunt niște urme de fosile, de cum sunt pe zonele acestea de argile...și m-au trecut toți fiorii și nu știam ce să spun despre acea rocă. Gândiți-vă că de fapt orice sondor de acolo știa că urmele acelea erau de la cap carotiera, care freca roca moale. Eu dacă nu am văzut în facultate așa ceva...Ei ăsta-l dădeam exemplu, care ...poți să fii cât de bun în facultate și cu orice note, că unele lucruri dacă nu le înveți, și de care te lovești pe urmă permanent în meserie, trebuie să le furi cum s-ar zice, să le furi de la colegi, de la alții și să înveți. Și evident că am învățat pe parcursul anilor de profesie ca geolog și mai ales la IPEG, enorm, enorm de mult.

I: În anii facultății, spre ce domeniu al geologiei v-ați orientat, sau v-a plăcut mai mult?

R: Da, vedeți, atunci nu erau lucruri din acestea foarte clar, să zicem să se facă secție pe zăcăminte, sau secție pe paleontologie stratigrafie să spunem, așa încât eram multidisciplinar cum s-ar spune ca geologie și fără să te orientezi foarte clar spre ceva. Sigur mie mi-a plăcut foarte mult partea de petrografie mineralogie. Am avut marele noroc să întâlnesc un profesor care tocmai venise, interesant c-a reușit să facă treaba asta, venise din Maramureș, profesorul

P.I., care venise din Belgia de la Louvain unde-și făcuse un doctorat, ultimii doi ani, și acolo își făcuse doctoratul și a venit înapoi la catedră. Eu, și am avut norocul, știind că și eu sunt din zonă, m-a luat cum s-ar spune „ia vino că am văzut că-ți place”, și m-a pus așa la niște proiecte pe care le avea de cercetare, și m-a pus în biroul lui, și mi-a pus microscopu-n față și așa că din anul 3, pe urmă 4 și 5 , eu am avut marele noroc să mă specializez în problemele astea de petrografie mineralogică, cu studiul foarte intens pe mineralogică mai ales, petrografică, ca microscopician, și-mi spunea: „uite, vezi? Aici ai o tartă, îți aduci aici un sandwich, sau îți aduci un biscuit, ți-l pui aici, și când ti-i foame mai iei din el. Da tu nu te miști de la microscop. Pentru că cel mai important lucru este să rezolvi problema care o ai acolo la microscop. Și când ai rezolvat-o și crezi că ai rezolvat-o, atunci mai faci o pauză, mai vezi cum faci.” Da, asta m-a determinat pe mine ca într-adevăr, și m-a ambiționat, eu eram oarecum privilegiat prin faptul că mă selectase cumva, și în același timp mi-a dat aripi înspre aceea ce într-adevăr pe urmă mi-a plăcut foarte mult, și am continuat de cum am venit la IPEG. Cum am venit la IPEG, știind că mineralog petrograf, aveau nevoie tocmai de așa ceva, s-a făcut rost de-un microscop, la echipa de prospecțiuni și mi-au pus microscopu-n brațe în următoarele două luni după ce am ajuns la IPEG, și aveam microscopul meu pe care după aceea am studiat aproape tot ce a însemnat secțiuni subțiri, preparate microscopice din roci, minerale, care erau de interes pentru echipă.

I: Ați început la IPEG Maramureș la prospecțiuni. Prospecțiuni ați făcut toată cariera dumneavoastră?

R: Nu chiar. Pentru că în 1977 când eu am ajuns la IPEG, într-adevăr se făceau prospecțiuni pe diverse perimetre, 4 ani am lucrat strict cu echipa și în cadrul echipei. Între timp s-a făcut o sinteză mare în anul '79-80, cu ce a însemnat munții Oaș-Gutâi-Țibleș, cu profile de revizie peste tot, și asta iarăși m-a ajutat foarte mult, dar după 4 ani a fost nevoie, și s-a făcut un lucru extraordinar în IPEG, prima dată-n țară, și anume s-a creat laboratorul de mineralogică și laboratorul de analize chimice. Și laboratorul de mineralogică, atunci, de acolo eu am fost conducătorul colectivului eruptivului de neogen, studiul eruptivului neogen și am fost mai mulți colegi, pe rând au mai venit absolvenți, care am constituit colectivul de mineralogică și care acolo am rămas din '81 când s-a înființat și până în '97, practic. Și când practic IPEG-ul a colapsat, și atunci mulți au plecat pe ordonanța 7 care era atunci, după aceea cu câțiva colegi, în principal cu colegul M.O. într-un tandem amândoi am încercat să refacem IPEG-ul, vreo 4 ani, eu din postura de geolog șef, el din postura de director, și am mai reușit până în 2001 să rămânem în IPEG, după care am plecat fiecare pe alt drum, eu spre universitate, și cariera mea a continuat în învățământul superior după aceea. Dar anii aceia de IPEG, școala de geologie care a fost în IPEG pentru geologi, a fost extraordinară și s-a văzut după aceea prin tot ce a însemnat după 90, 90 și ceva, când până recent, mulți dintre colegii noștri de acolo au fost peste tot în lume am putea spune, din Australia până-n Chile, și-n Canada și așa mai departe, și-n Africa în multe locuri, unde au avut rezultate foarte bune din perspectivă profesională, formați toți la școala, să spunem, a IPEG-ului. Sigur, au fost o parte dintre colegii noștri care au lucrat la REMIN, la Centrala Minelor, la fel, foarte apreciați în ceea ce a însemnat zăcămintele propriu-zise, studiul lor și calculele de rezervă și așa mai departe. Deci a fost o școală de geologie extraordinară, de altfel IPEG Maramureș a fost considerat cel mai bun IPEG din țară mulți, mulți ani. Să nu uităm în 90 IPEG-ul avea 6000 de angajați pe tot nord-vestul României

lucrând, din Bistrița, zona Rodna și Toroiaga și până-n Sălaj în zona cu cărbuni, și până-n roci utile, și până în Turț, zona Tarna Turț respectiv toți munții Oaș-Gutâi din Satu Mare, județul Satu Mare și Maramureș. În același timp, erau 150 circa de colegi geologi și tehnicieni geologi. A fost o școală formidabilă, era o emulație extraordinară, și foarte mulți dintre colegii noștri în acest cadru extraordinar de propice s-au realizat extraordinar profesional. Mulți și-au făcut ulterior doctorate, și să facă față la mari companii internaționale în străinătate. Așa că am făcut prospecțiuni și după aceea mineralogie-petrografie în cardul laboratorului de mineralogie, dar și acolo a fost o legătură extraordinară. De ce? Venind din prospecțiuni, am format noi tineri care veneau, foarte buni, în cadrul colectivului de mineralogie, dar ținând legătura și lucrând tot timpul cu echipa de prospecțiuni care înainte până atunci, trimiteau spre analiză probele pentru preparate microscopice la București. Era o ruptură totală între ce vedeau colegii pe teren și ce vedea ăla la microscop. Fără rezultate palpabile, era imposibil așa să faci într-adevăr ceva care să aibă rezultate. Drept urmare noi eram la etajul 2 și prospectorii la etajul 1, tot ce se lucra în teren mergeam și noi să facem profile cu ei la lucrurile mai delicate și mai ales profile sistematice, și după aceea studiam și ne consultam permanent împreună în ceea ce se întâmpla, studiu care trebuia făcut pentru perimetrul de prospecțiune, pentru sinteze... Așa am ajuns într-adevăr în foarte foarte multe locuri din ce înseamnă zăcămintele și deci exploatările miniere din județul nostru și județul Satu Mare.

I: Din prestigioasa dumneavoastră activitate, că trebuie să recunoașteți, ați avut, dacă ne referim numai la petrologia rocilor magmatice din zona de nord-vest a României, dumneavoastră sunteți un reper, care dintre realizările dumneavoastră profesionale din carieră a fost să spunem cea mai importantă, cea mai de suflet să spunem?

R: Da, e greu să alegi.

I: Sunt convins.

R: Să nu uităm că din 77 și până-n 2021 sunt niște ani, 40 și...44 ar trebui să fie, cam așa. Dar vreau să spun altceva, au fost multe lucruri importante din perspectiva mea să zic, descoperiri chiar, minerale noi, pe care le-am publicat. Eram pasionat de tot ce este nou, așa că am avut marele noroc, și trebuie să o spun asta, că având legături extraordinar de bune cu colegi din București, de la Institutul Geologic și de la Întreprinderea de Prospecțiuni și Explorări și chiar de la Universitatea din București, existau acolo niște posibilități față de la noi, de a face rost de publicații. În regimul comunist nu aveam publicații, nu aveam legături externe. Și atunci prin biblioteca ambasadei franceze și americane, unii colegi, țin minte pe dr. S.P., unul din marii noștri, să zicem, petrografi și vulcanologi, ne făceau rost de cărți care apăreau și-n scurt timp puteau face rost și ni le trimiteau și nouă sau le luam noi de la București, făceam copii xerox după ele, niște xeroxuri cum se făceau atunci, nu erau grozave dar nu are importanță, după ce apăreau la un an sau doi, unele din cele mai importante astfel de lucrări, reușeam să intrăm și noi în posesia lor. Așa încât pasionat fiind foarte mult de lucrurile astea, sigur că citeam și mă puneam la punct. Acuma din perspectiva asta, sigur că e mai greu să spun ce au fost realizările la un moment dat, dar sigur e că după ani și ani de muncă, și după ceea ce a însemnat să spunem acumulările din perspectivă științifică, ca cercetător pasionat, așa spune că în ultimii ani cele mai mari realizări s-au văzut prin ceea ce a însemnat publicarea în reviste de mare circulație internațională, între primele 5 în lume, cum e de exemplu revista Litos de la Elsevier, a două

lucrări în prezent, una chiar în acest an, care sunt lucrări de referință pentru că sunt la nivelul la care în acest moment cunoștințele sunt pe plan mondial. Și atunci ceea ce astăzi cineva vrea să știe în Munții Gutâi ce se cunoaște despre anumite lucruri și mai ales despre ce a însemnat vulcanismul, structurile vulcanice, mod de formare, evoluție, atunci asta este chiar la nivel mondial, și poate este în acest cea mai mare realizare.

I: Cum este să fii dascăl, domnule K.?

R: E, ca să fii dascăl, după părerea mea și fără să supăr pe nimeni, ar trebui să ai o chemare. Ar trebui să-ți placă să fii dascăl. Dacă nu, nu ești dascăl, după părerea mea. Și eu am avut marele noroc, că din totdeauna, mă rog, chiar și așa cum spuneam, imediat de pe băncile facultății, am fost pasionat de ceea ce am făcut în meserie, drept urmare atunci când în 2001, după ce la IPEG Maramureș, lucrurile...privatizarea din 99 pe care am făcut-o noi atunci cu domnul M.O., director general și eu geolog șef, a făcut ca noii patroni să nu mai fie interesați de geologie. Drept urmare, dacă eu eram întrebat când mă vedea la microscop, „da ce o să faci cu asta, și noi ce o să facem cu asta?”, sigur că mi-am dat seama că nu mai e locul meu acolo. M-am dus și m-am îndreptat spre universitate, ca fiind locul în care am crezut că voi putea să continui cercetarea, normal. Plăcându-mi foarte mult să lucrez cu mineri, și să formez tineri, pentru că asta a fost și în laboratorul de mineralogie, veneau absolvenți foarte buni. A fost doamna D.F care și-a făcut pe urmă doctoratul, a ajuns profesor universitar, a fost doamna A.F., care tot așa, a fost conferențiar universitar cu doctorat, lucrează în Canada la o firmă mare, internațională, și oameni care au venit, i-am format, într-un fel sau altul, tineri. Mie mi-a plăcut lucrul ăsta, așa că atunci când am ajuns în învățământ, iarăși am regăsit plăcerea aceasta de a lucra cu tineri. Și sigur că în momentul în care îți place și te poți apropia de ei, într-adevăr, deja orice barieră se pierde sau se dă la o parte, și când îi vezi că ei vin spre tine fără nicio teamă, vor deschis să discute cu tine, sau să le împărtășești niște lucruri, sigur că atunci deja tu altfel...trebuie să le arăți și tu o deschidere totală, și am simțit lucru ăsta că poți comunica, și o comuniune să spunem așa. Așa încât, într-adevăr, ca să fii dascăl, cred că trebuie să ai deschiderea aceea de a vedea în tineri și-n acei studenți, a vedea cum ai fost tu și cum ei să devină ceea ce tu ți-ai dori și ai avut un ideal, și probabil că au și ei marea majoritate acest lucru, și să-i stimulezi înspre asta. Să știi că ai făcut ceva pentru ca ei să poată să aibă un viitor.

I: Revenind la anii petrecuți la IPEG. Evident că în Întreprinderea de Prospekțiuni și Explorări geologice, a avut și posibilitatea, sau evident că a trebuit să lucreze și cu partea minieră.

R: Sigur că da.

I: Pentru a deservi...oare bine zic, a deservi într-un fel viitoarele exploatare miniere cu acele rezerve de minereuri necesare desfășurării activității. Ce vă leagă de minerit? De ce vă aduceți aminte cu drag de minerit?

R: În primul rând aș face această precizare de la început, ceea ce dumneavoastră sugerați, și anume legătura cu mineritul. Și anume IPEG-ul, Întreprinderea de prospekțiuni și explorări geologice, de fapt ce trebuia să facă? Să caute noi resurse minerale, și aici în zona noastră, a munților Oaș-Gutâi și zona Țibleș șamd, mai ales zăcăminte hidrotermale, zăcămintele care erau exploatate de către Centrala Minelor, prin exploatarea miniere care erau foarte multe.

Drept urmare IPEG-ul în afară de prospecțiuni de suprafață, foraje, mii de foraje, lucrări miniere ca și galerii de coastă da după aceea și acelea mari de explorare care pregăteau zăcămintul până la calculul de rezerve pentru a fi predat unei exploatare miniere. Cu alte cuvinte, dau exemplu Baia Sprie, că e celebru și e bine de știut, o istorie excepțională. Baia Sprie era zăcămintul centrat pe ceea ce e în general Dealul Minei și zona respectivă din jur. De acolo-n colo și până la resortul turistic Șuior, și până unde se întinde de fapt, se extindea filonul principal din Baia Sprie, asta s-a făcut prin cercetarea de către IPEG cu lucrări de suprafață, după aceea de geofizică, geochimie și cu specialiști de la Întreprinderea de prospecțiuni și exploatare geologice din București, IPGG-ul, și pe urmă cu un proiect mare de foraje. Aceste foraje de la 300 de metri până la 1200 de metri au fost zeci de foraje, zeci, pe traseul spre est al extinderii filonului până s-a reușit să se prindă filonul peste tot, să se contureze până la adâncimi de 800 de m, și de la suprafață, și bineînțeles, după aceea a intrat IPEG-ul să facă lucrările miniere grele pentru pregătire, pentru calcul de rezerve și predare, și atunci s-o făcut puțul 4, puțul 5, puțul 6, 3 puțuri de 350 de metri adâncime, unicat în România, ca după aceea să se facă între ele legătura pe mai multe orizonturi, cu galerii, suitori, ca să se poată calcula rezervele, pe panourile care s-au identificat și când în 1986 s-a predat aceasta la REMIN, la Centrala Minelor, și a preluat explorarea minieră Baia Sprie. Să nu uităm că de acolo-n colo, exploatarea minieră Baia Sprie până-n 2006, noiembrie-decembrie, când s-a sistat activitatea, încă 20 de ani au lucrat în Baia Sprie Est, sau zăcămintul Baia Sprie est. Sigur că așa, IPEG-ul avea datoria, și avea mineri, sute de mineri, ingineri mineri, care lucrau practic în acest...în ceea ce povesteam înainte. Si asta în toate zăcămintele. Noi făceam pregătirea în extindere, să zicem, a ceea ce erau, cele care erau cunoscute din zăcămintele, respectiv acele filoane și zone mineralizate, și altele dacă cercetam altele în extindere. Ei, din 77 când am venit la IPEG, vă dați seama că până în 2001 ce am plecat, și mai ales prima porțiune până în 97, am fost începând de la Țibleș în toată...începând de la Izvorul Rău, galeria care traversa până la filonul Tomnatec pe partea spre Dragomirești...lucrările miniere toate făcute atunci de IPEG pentru ca explorare...trebuiau cartate așa încât cu echipa de prospecțiuni mergeam să cartăm absolut toate aceste lucrări miniere...așa încât un exponat excepțional care este în Muzeu acuma cu...skarnele magneziene cu flogopit de acolo...e din galeria Izvorul Saș care în 78 le-am găsit acolo noi așa mai departe. După aceea de acolo în toate lucrările miniere, dau numai niște exemple, Căvnicu, Baia Sprie Puțu 5 cu filonul principal pe mai multe orizonturi, Lăpușna Galbenă la Băița sau să zicem Fața Mare vest la Ilba Nord, unde pe trei orizonturi am făcut laboratoru studiu și atunci sigur că mergeai în toate zăcămintele respective unde chiar aveam de făcut niște studii chiar...petrografice, mineralogice și calcografice adică din ce este format filonul, deci compoziția mineralogică și atunci eram obligați să facem aceste lucruri, eram atunci un fel de mineri că asta era geologul atunci, era ca și minerul...adică se îmbrăca cu același echipament ca și minerul, își lua lampa...acum mai în anii din urmă erau lămpile acestea cu baterii electrice cu baterii electrice cu care mergeam și stăteai în mină ore și ore și zile întregi până reușeai să cartezi, cum a fost pe Fața Mare vest am făcut pe 3 trei orizonturi și vă dați seama că acolo stăteai să vezi...unde e fractura, tipul de rocă, ce înseamnă filonul, care e compoziția, să-ți notezi totul și pe urmă să iei probe și să vi să le analizezi, să le studiezi. Așa încât ca și geolog la IPEG erai obligat să faci asta și sigur că de multe ori făceam împreună cu colegii geologi de la exploatarea miniere respective, care lucrau acolo, cunoșteau foarte bine...ne duceau și noi făceam după aceea toate observațiile. Dar legătura mea cu mineritul

dacă îi până acolo...e chiar mai veche...sau să spun așa a început altfel. A început prin faptul că în anul 5, când am început anul 5 de geologie atunci se făcea acea să spunem practică peste tot, toată lumea mergea în practică, studenții...unii mergeau și la porumb, la cules de porumb....că și la alea am fost, că asta-i realitatea. Dar, în anul 5 am avut norocul...interesant să mergem în practică cei de la Iași anul 5...da era 16 da că 10 plus 6, 16...unde? tocmai la mina Cavnic...o lună...o lună am stat în căminul care acuma e Spitalul de acolo din Cavnic și zi de zi...uneori ne mai lăsau ca să nu mergem că noi îi cam încurcam pe mulți acolo....adică ce puteam noi să facem în mod deosebit dar noi trebuia să facem practică și să ne ducă un geolog să ne mai ducă un maestru, să ne arate, să vedem...și ăia erau cu producția și de multe ori nu prea erau prea dispuși să fim acolo grămadă pe ei așa că ne cam lăsau mai liberi. Ei....așa am luat eu legătura cu mineritul, încă eram student și la începutul anului 5...păi a fost o perioadă extraordinară pentru mine...gândiți-vă să te duci tu care n-ai intrat într-o mină până atunci să te duci în cele mai importante lucrări miniere din mina Cavnic care se știa că îi cea mai mare mină alături de Baia Sprie din România...și una din cele mai mari din Europa de plumb-zinc cum era Cavnicul, avea atunci vreo 2500-3000 de angajați. Da, da să mergi tu și să mergi principalele filoane pe care se lucra și se lucra, ne duce până să vedem și abatajul...să vedem după aceea galeria de înaintare acolo și să vezi minunățiile de filoane, să vezi tu pe Elisabeta...că te uitai în sus și cât vedeai cu ochii și filonul sau anumite geode mari de zeci de metri...totul era numai roz, era rodocrozitul ăla fantastic....sau să vezi la 350 cuarțuri care atârnav în geode tot așa că te uitai, ziceam „Domle ce peșteri mari aici”...erau geodele alea fantastice, goluri alea ...tapisate, pereții tapisați cu cristale mari crescute frumos care de acolo sigur ajungeau ca flori de mină și astăzi sunt în Muzeu multe din ele...și...ca și tânăr student și viitor geolog...eram impresionat extraordinar și sigur că asta a fost prima mea legătură cu mineritul și am legat și prietenii cu unii dintre mineri...sau măștrii de acolo pentru că le eram simpatici, mai ales dacă erai interesat și îi întrebai și vedea că te interesează și mi-am făcut rost și de niște flori de mină atuncea...de niște eșantioane speciale pentru că tre s-o recunosc...nu era atât de complicat pentru că pentru un miner, dacă eu mergeam până la Dej și îi aduceam un kil de țuică el îmi dădea o floare frumoasă și eram extraordinar de bucuros...sincer să fiu...mai am și acuma vreo 2-3 eșantioane care erau mai mari...să zicem așa 10-15 centimetri cel puțin cu niște lucruri mai deosebite...cuarțuri cu...pe partea cealaltă așa avea așa numitul kapnicit sau wavelit, chestii mai deosebite, nu știam eu prea multe atuncea da în timp mi-am dat seama că-s importante și în cele două etajere care le am eu acasă într-o vitrină cu florile de mină și ale mele, ori eu recoltate atuncea student ori după aceea în diverse lucrări miniere ori primite câteva...multe din ele sunt mici da foarte drăguțe...le am și pe alea încă de atuncea, așa că legătura mea cu mineritul pot să spun că a început de atunci...

I: Oricum trebuie...trebuie menționat că de multe ori condițiile de muncă ale minerilor de la IPEG erau mult mai grele decât a celor de la exploatare...

R: Într-un fel erau și pentru că...erau lucrări de deschidere, erau lucrări grele în care trebuia să faci....ce să vorbim de puț de 550 de metri și să te duci tu cu chibla jos și să te duci tu pe...colivie și cu lucrări grele...cât înseamnă un puț față de ce ar însemna să zicem când te duci cu mașina de extracție și cu restul după ce ești tu să zicem la exploatarea minieră care deja exploatează zăcămintul sau mulți din suitorii care îi faci și pe urmă unii erau cu...curgea apa, pe scările pe care trebuia să urci, să cobori...era cum se zice molul...tina...care și noi ca geologi

mergeam...trebuia să cartezi, trebuia să te duci și pe acolo....vorba aia lunecai, te mai prindeai...tot erai. Astea erau condițiile și mai ales pentru cei care deschideau cum se zice exploatarea respectivă sau deschideau zăcământul și ăștia erau minierii de la IPEG...da...

I: Cum se spuneau lucrări în fund de sac

R: Da...

I: Adică cu aeraj...

R: sigur că da...abia înaintai și venea aerajul că asta era...tu te duceai în fund de sac cu galeria pentru că tu perforai...urma să puști pe urmă sau...da perforai, pe urmă încărcai, pușcai și pe urmă trebuia să încarci că vorba aia mergeam geologii să vedem că s-a mai înaintat cu 20 de metri să vedem ce se întâmplă, să vedem încotro o ia filonul cutare...că noi trebuia să urmărim lucrările...ei și în momentul ăla acolo praf tot era...că asta e realitatea...când începea zgomotul ăla cu Rocomanul ăla care încărca și să încarce în vagonet...și tu te duceai, ziceai „No...opriți un pic” și atuncea se oprea da ală nu prea avea chef să stea prea mult ca să-ți vezi tu geologul ce și cum că el cu cât încărca mai mult cu atâta lua salariu mai bun...că era plătit și după asta...

I: Mai ales după anii 90...de fapt IPEG-ul a reprezentat principala, principalul furnizor de mineri specialiști pentru exploatare

R: Da spre norocul lor au putut să fie absorbiți când s-a redus mult activitatea IPEG-ului după 90 și n-au mai fost lucrări mari de deschidere și așa mai departe...acești mineri într-adevăr s-au regăsit după aceea și a fost un lucru foarte bun pentru ei în cadrul exploatărilor miniere care au mai continuat din 90 și până în 2006 sfârșit de an.

I: Bun, ne-ați amintit un pic mai înainte despre florile de mină. Ce reprezintă pentru dumneavoastră florile de mină domnul K.?

R: Păi...vă dați seama că, așa cum vă povesteam...dacă eu...

I: Acuma să spunem pentru un mineralog...ca formație sunteți petrograf mineralog

R: Ok...frumusețile acestea, pentru că trebe să le spunem așa...aceste frumuseți subpământene...m-au cucerit încă de pe vremea studenției, că v-am povestit...deja de atunci am început să am drag de ceea ce înseamnă o floare de mină adică un eșantion din ceea ce erau geodele acelea, golurile...în care ele, cristalele, diverse cristale de diverse minerale creșteau funcție de condițiile pe care le-au avut până la dimensiuni excepționale și cu forme estetice excepționale, așa cum se găsesc în Muzeu. Și atunci sigur ca cercetător în domeniu, ca mineralog...cum să nu îndrăgești sau să nu...când tu vedeai într-un eșantion de acesta, într-o așa zisă floare de mină...vedeai cum un cristal are formă perfectă asemenea a ceea ce vezi tu în tratatele de mineralogie...și perfecțiunea aceasta te făcea să rămâi fără cuvinte cum s-ar spune...așa că din punctul meu de vedere...sigur cu cât întâlneam să spun așa eșantioane mai deosebite din perspectiva...din perspectivă științifică, nu numai estetică...pentru că trebuie să distingem și aici un lucru...unele minerale nu sunt neaparat estetic senzaționale așa cum sunt altele, dar în schimb ca importanță științifică chiar mai valoroase...unele care sunt foarte rare, care s-au descris poate într-un singur zăcământ în România, sau poate ...foarte greu pe plan internațional s-au mai găsit...și așa mai departe...din perspectiva aceasta faptul că în Maramureș

În acest moment există un loc numit Muzeu de Mineralogie care are în colecția sa aceste frumuseți extraordinare care unele sunt unice pe plan internațional, mondial este o binecuvântare, este un lucru cu totul excepțional pe care ar trebui să-l înțeleagă foarte mulți...de ce? Pentru că acest Muzeu are o colecție impresionantă, un patrimoniu fantastic dar în primul rând arată tuturor prin ceea ce este expus ce a însemnat bogăția extraordinară a zăcămintelor noastre din Maramureș și pe care minerii prin truda lor fantastică...sute de ani unii...ca asta-i realitatea că aicea sute de ani au trudit minerii...alții zeci de ani, o viață de miner de lucru de...20 de ani, 25 de ani că mai mult nu puteau...că făceau silicoză și așa mai departe...le-au adus la suprafață prin munca lor, prin sudoarea lor...și pe care sigur că da...nu, nu, nu-ți dai seama ca necunoscător de unde sunt, cum s-au format, ce reprezintă, de ce-s importante...aici pot să facă acest lucru...din perspectiva aceasta pentru mine o bucurie mai mare n-a fost...sau n-aș putea c-a fost când am luat și eu cunoștință cu ceea ce înseamnă o colecție...și o colecție nu particulară că erau în Baia Mare și știam și eu de pe vremea studenției că există colecționari și cei care au avut legătură cu mineritul au avut colecții mari, particulare, individuale și în același timp multe colecții s-au dus din păcate știm foarte bine, s-au dus în Germania majoritatea, în Austria...că cu banii care i-au luat unii dintreăștia pe urmă și-au cumpărat o amărâtă de Dacie...da la vremea aia era extraordinar. Când în 79 la doi ani după ce am venit aici am ajuns...mai repede da în 79 îi prima chestie mai importantă...am ajuns să mă cunosc și de acolo să leg o prietenie senzațională cu regretatul profesor V.G, Dumnezeu să-l odihnească!, și am ajuns să ne cunoaștem și a fost o împletire extraordinară...eu cu pasiunea de geolog, petrograf, mineralog, el cu pasiunea pentru flori de mină, pentru frumusețea acestor exponate pentru care și-a dedicat o viață și care deja începuse să le culeagă într-o colecție și când am început discuțiile prima dată și după aceea în 79 a fost un Simpozion făcut de Muzeul Județean...că nu era Muzeul de Mineralogie, era Muzeul Județean care avea o secție de Științele Naturale și V. G. era să spunem așa șeful secției acesteia și în 79 a fost un Simpozion al Muzeului Județean în care a fost și secție de Științe Naturale cu lucrări și acolo am prezentat și noi cei de la IPEG și inclusiv pe unele din mineralele din colecția lui V. G. care era colecția Muzeului da restrânsă, câtă era s-au făcut primele cercetări și s-au publicat în Anuarul Muzeului, au apărut în 80. Ei și din 79 practic a început această legătură a mea mai mult cu ce a însemnat viitorul Muzeu de Mineralogie, ce a însemnat eșantioane și colecții pentru că a fost această strânsă legătură cu V. G. și a fost încă un lucru atunci deja, în 79 se pregătea...în 81 s-a și realizat pe urmă Muzeul...nu Muzeul...laboratorul de mineralogie la IPEG și laboratorul de mineralogie a fost un noroc extraordinar iarăși pentru un an de zile, 79...o coincidență foarte fericită...a venit și a lucrat la IPEG de la Institutul Geologic din București, regretatul academician G.U., Dumnezeu să-l odihnească și pe el că abia de 2 ani s-a dus dintre noi...care era considerat cel mai bun mineralog, cel mai mare mineralog atunci al țării, cu doctorat făcut la Haidelberg. Și un an a venit la IPEG și a lucrat la IPEG, a fost....la IPEG Maramureș în Baia Mare și am fost colegi...în 79 și cu V. a legat o prietenie...eram un fel de trio și asta a fost ceea ce m-a făcut să vin foarte mult, să mă aplec spre ceea ce a fost viitoarea activitate de creare a acestui Muzeu de Mineralogie.

I: Sunteți unul dintre...permiteți să spun patronii acestui Muzeu, ați sprijinit cu toate forțele și cu tot sufletul crearea viitorului modern muzeu unde suntem acum și ați

sprijinit activitatea lui întotdeauna. Ne puteți spune așa un pic evoluția Muzeului din perspectiva dumneavoastră?

R: Asta-i un subiect foarte drag mie așa că mă provocați...e o provocare foarte frumoasă pentru mine. Știu că dintre evenimentele importante...noi sigur țineam legătura cu toții și cum spuneam cu V. eram foarte apropiați cu V. G....exista o expoziție a să spunem Secției de Științe Naturale a Muzeului care în anii 80 și ceva era la Casa Iancu de Hunedoara și acolo urcai pe niște scări la un etaj unde într-o sală erau câteva vitrine cu exponate din ceea ce era colecția secției de Științe Naturale și sigur că toată lumea care mai mergea pe acolo era încântată de ce vedea da...evident că între timp...prin modul în care V. G. a pus suflet în a colecționa și a îmbogăți ceea ce avea el la acea Secție de Științe Naturale și cu sprijinul evident a celor care puteau să-l ajute, respectiv Centrala Minelor pentru că toate florile de mină se găseau, eșantioanele se găseau în zăcămintele de la exploatările respective miniere și se știa asta, se știa...când se găsea o geodă mai mare și importantă cu flori de mină frumoase se oprea totul...era dispoziție clară, se oprește, se scoate tot ce se poate frumos cu grija și dacă ai stat două schimburi cu țancușa cu restul, să scoți florile frumoase pentru că până la director de mină, până la inginerul șef de sector și toată lumea trebuia să vadă ce-i acolo...nu mai conta altceva, se aducea la suprafață și de acolo se împărțea cum se zice. Și se împărțea între toată lumea, dar oameni care au gândit foarte bine au spus „bun, da unele din astea ar fi bine să intre și la colecția lui V. G.”...așa încet, V. G., printr-o relație extraordinară inclusiv cu directorul V.G. al Centralei Minelor, cu care avea o relație foarte strânsă a reușit să tot adune, să tot adune...aceste eșantioane extraordinare de peste tot, din toate zăcămintele. Și deja atunci s-a pus problema încet, încet în anii ăia că domle e păcat să nu poată fi expuse undeva într-un...într-o sală, în niște săli mai mari...cu altceva, să existe o chestie specială pentru așa ceva și în discuțiile care au fost spre sfârșitul anilor 80, în 1988 de exemplu, s-a reușit ca la nivel de conducere de partid, la nivel județean...actuala clădire, fără de corpul nou...aceasta, care era atunci a Faimarului cu directorul C. să fie transferat către Muzeul Județean, Muzeul Județean era atunci. S-a transferat clădirea aceasta în 88, s-a decis să se transfere și pe urmă tot în 88 a fost o întâlnire la care au fost reprezentanții tuturor instituțiilor care puteau să aibă...să fie decidente și să aibă un cuvânt de spus în crearea de fapt a unui Muzeu de Mineralogie, nu i se spunea neaparat muzeu că era Muzeul Județean dar să fie o secție de mineralogie cu expoziție...cum este de fapt Muzeul astăzi. Și atunci s-a decis să se facă acest lucru, aici, în această clădire și atunci s-au luat și deciziile...cine să fie implicat și cum. Și bineînțeles, păi cine poate să aducă și să pună ceea ce ar fi putut fi un Muzeu complex, nu numai strict exponate mineralogice care însemna colecția care exista deja a lui V. G. de la Muzeul Județean, secția de Științe Naturale ci și altceva care să fie cu...de unde provin, care e geologia zonei și atunci s-a stat și s-a...cum se făcea atunci...știți cum îi..de la Partid dacă îți venea de la conducere...tu Centrala Minelor, tu IPEG, tu ICPMN – Institutul de Proiectări Cercetări Miniere vă ocupați de chestia asta care înseamnă lucrurile astea....tu V. G. cu muzeul nu știu ce vă ocupați de astea și așa mai departe. Cine mai trebe să fie implicați? Ok...și acest lucru a însemnat ce? În principal cei de la IPEG, geologii am fost implicați aicea pentru că domnul inginer G.C., care era director atunci Dumnezeu să-l odihnească și pe dânsul că nu de mult ne-a părăsit...practic a zis e nevoie de geologi acolo...O.E., echipa de prospecțiuni, cutare de la laborator...care credeți care sunt pe specific mai...mergeți. păi așa am ajuns câțiva colegi aici să lucrăm aproape un an de zile

în...sfârșit de 88 da 89 până la inaugurarea din 6 noiembrie 1989...tot anul 1989 aici am lucrat și eu împreună cu alți colegi, deci asta a fost IPEG-ul. Pe urmă Remin-ul...Reminul ce are? Are nevoie de....cutare, cutare, cutare...cele mai reprezentative eșantioane din toate zăcămintele și atunci...tu M.L. ești geologul șef de la Cavnic, tu B.A. ești geologul șef de la Baia Sprie...tu K. ești geologul șef de la Herja...no ia ocupați-vă. Voi din toate minele aduceți cele mai reprezentative eșantioane și din roci și din filoane, din mineralizații. Astfel s-au putut constitui ceea ce este astăzi secția de zăcăminte de la parter din Muzeu. Cadrul geologic a revenit IPEG-ului și atunci tot ce a însemnat petrografie cu toate cele mai reprezentative tipuri de roci și atunci sigur a fost o emulație fantastică plecând de la ce? Toată lumea s-a strâns, vorbesc IPEG, Remin, geologi...așa toată lumea cu V. G. care era creierul, categoria și cu ideile, conceptul, tot este a lui V. G....și toată lumea se...în acea emulație idei, mai veneau cu o idee.....,păi da dar ar fi bine cadrul geologic să fie așa...păi o machetă...o machetă cu geologia”. Uitați că așa s-a ajuns ca să existe în Muzeu în acest moment o machetă unică în Europa și în lume, vă spun asta. Pasiunea mea e vulcanolog petrograf, mineralog m-a dus în multe continente și vă spun că am fost în Noua Zeelandă, în Aukland, în Melbourne în Australia....în Tokio în Japonia, în Statele Unite la New York, în Toronto în Canada și sigur că la Freiberg sau la Budapesta în muzeele de științe naturale care au secții cu mineralogie, geologie și așa, nicăieri nu există o asemenea machetă care este un fel de machetă 3D de azi...vă dați seama că noi am făcut-o...dacă ați știți cum s-a făcut...tăind succesiv pentru că e în relief, tăind succesiv și lipindu-le frumos după aceea cu aracet și cu clei...tăindu-le ca și cu traforajul știți plăci din alea și le puneai unele peste altele ca să faci forma de relief...și care reprezintă după hărțile 1 la 50.000...e o fidelitate incredibilă redată și să nu uităm că în afară de geologie vorbesc de morfologie și să nu uităm după aceea că este un unicat faptul că avem un profil geologic prin cele mai importante zăcăminte din munții Oaș, Gutâi, Țibleș și care prin faptul că s-a ridicat, se putea ridica macheta...a fost o idee senzațională chestia asta...tot V. G. și cu câțiva de la noi și cu...trebe să-l amintim aicea pe Ș., domnul Ș. de la ICPMN care era pe post de arhitect, el avea chestiile astea de concept, inclusiv cu mobilier pe de o parte dar în afară de asta și macheta și atunci acest profil gândiți-vă că după hărți, după secțiunile geologice toate care le aveam...sunt făcute...puțul să zicem 5, 6 la Baia Sprie...e făcut...lucrări miniere principale...foraje principale și inclusiv filoanele cum sunt pe adâncime până la 800-900 de metri și cu toată geologia. E unicat în lume vă spun...sigur că mulți nu cunosc lucrurile astea și poate nu se uită cu atâta interes da pentru un geolog, pentru un cunoscător...pentru cineva care primește explicații...e formidabil. Bun și revenind acuma. Noi colegii de la IPEG trebuia să facem rost...pe teren toată lumea, echipa de prospecțiuni cu cei de la mineralogie să aducem cele mai reprezentative eșantioane pentru ce însemna cadru geologic...rocile eruptive, roci sedimentare, roci metamorfice. Pe urmă lucruri mai deosebite...brecii cu turmalină din Țibleș, carote senzaționale cu roci termometamorfice, corneene, altele cu fosile...și sunt și sunt expuse ceea ce îi foarte bine. Ei și pe urmă macheta...păi pe macheta aia am lucrat împreună cu colega M.G., cu colegul S.N. și cu Dumnezeu să-l odihnească pe I.D...am lucrat și ne-a mai ajutat P.A.....am lucrat circa o jumătate de an. Stăteam aplecați și desenam și spuneam la cel care desena...aicea e limita, până aicea duceți culoarea asta...dincolo trasăm asta...gândiți-vă la profilul ăla care spuneam cu toate și era un cartograf și desenator special, cei de la ICPMN care cu...desenau perfect după ceea ce arătam noi și unde să facă și ce să facă. Noi pe hărți și cei care trasau și făceau. A fost

o muncă extraordinară dar vă spun...încă o dată...e unică. Bun, asta s-a întâmplat pe tot parcursul anului 89.

I: Mă scuzați un pic

R: Da

I: Cred că macheta aia ne este...reflectă cel mai bine pentru cel care știe efortul a generații de geologi din zonă

R: Categorie

I: Este o muncă...cred că sunt investiți în acea machetă pe lângă munca dumneavoastră să spunem de concepție a machetei

R: Da și de lucru efectiv să zic așa

I: Și de lucru efectiv...cred că sunt sute de mii de ore, dacă nu ...de muncă de teren, de muncă de birou, de muncă geologică prin definiție

R: Gândiți-vă că este reprezentată geologia la scara 1:50.000 după ceea ce în 89 erau sintezele făcute de IPEG pe toate zonele, cu toate perimetrele de cartare care au fost...tot cartat la 5000, transpus pe urmă prin pantografieră la 25000 și la 50000 și după ceea ce erau la 50000 s-a făcut...și toate secțiunile geologice prin toate zăcămintele care tot așa erau făcute la cel mai mare detaliu și ce se cunoștea atunci și sigur că acest lucru ce însemna? Însemna că...toți cei care au lucrat înainte și-au adus contribuția din IPEG, după aia cei...geologii din exploatarea miniere și sigur că asta era oarecum o încununare a ceea ce au fost eforturile așa cum spuneți a tuturor...sigur că da, evident. După aceea să nu uităm următorul lucru...conceptul întreg a aparținut lui V. G.. Meritul indiscutabil este al lui, a ceea ce este astăzi și cum arată Muzeul...a avut idei inovatoare extraordinare inclusiv de exemplu cu vitrinele cele 4 sus hexagonale mari...pentru că gândiți-vă că-i o noutate și n-am mai văzut nicăieri în marile muzee...e o noutate și gândiți-vă că asta a făcut-o V. fără să știe foarte multe că a fost în câteva locuri numai...la Muzeul din Viena sau nu știu...dar de ce? Poți să intri și să panotezi printr-o ușă care altfel îi foarte bine mascată în cadrul hexagonului, printr-o ușă poți să intri să depozitezi eșantioane, să schimbi...panotând să zicem ce este expus ca eșantioane...din interior nu mai umbli din exterior, poți să lucrezi din interior foarte frumos, ceea ce este formidabil pentru că în general îi greu altfel că ...să lucrezi. Și multe alte lucruri. Conceptul ăsta de sistematica mineralelor...de unde îți arată cum se formează mineralul, cum îi o geodă...după aceea clase de simetrie și tot ce înseamnă proprietățile mineralelor...pe urmă la ceea ce înseamnă sistematica propriu-zis cu elemente native, sulfuri-sulfosăruri...restul, minerale până la silicați. E excepțională pentru că de fapt în cap V. G. și din ceea ce discutăm atunci ieșeau mereu și mereu alte idei, alte idei...ce am mai putea face?...cum ar fi?... Și atunci ieșea ideea „Da...dar îți dai seama ce important ar fi pentru cineva care să vadă cum îi cu mineralul...ce e, unde se formează” după aceea poate că și studenți, poate elevi...studenți care vin să...efectiv ar putea face aicea lecții, ar putea face cursuri, inclusiv atunci au fost aceste idei...care îs valabile și astăzi...

I: Idee inovatoare, acuma este foarte la modă muzeul educațional...atunci

R: Atunci încă nu era conceptul

I: Nu era încă

R: Dar gândiți-vă că a fost așa ca o premoniție, a fost ca o chestie extraordinară care atunci s-a...așa din brainstorming cum se zice adică mai multe creiere care prelucrează niște idei și așa...S-a realizat lucru ăsta ulterior mult timp pentru că eu aicea îmi aduceam studenții să vedem...să zicem la cursul care era de Resurse minerale și vorbeai despre minerale, așa...să vadă sistematica minerală, zăcăminte, și atunci, inclusiv după aceea toate materialele grafice, tot colegii de la IPEG le-am realizat și n-au fost ușor, pentru că pentru tot ce-a însemnat colecția de petrografie, după aceea tot ce a însemnat partea de zăcăminte...pentru că zăcămintele erau pe de-o parte eșantioane aduse de colegii de la Remin și pe urmă fiecare acolo avea sus un panou explicitar cu secțiuni geologice, cu harta geologică de suprafață și cu secțiuni geologice cele mai importante, ale celor mai importante zăcăminte. Lucrurile astea s-au realizat, a fost o chestie extraordinară și după părerea mea dacă nu se realizau atunci, nu s-ar mai fi realizat.

I: Ajungem la o dată din calendar dragă nouă...6 noiembrie 1989.

R: Da...acest 6 noiembrie și uitați suntem în 22 octombrie...deci nu mai e mult până acolo, puțin peste două săptămâni până la acel eveniment fantastic. Și spun fantastic...de ce?...pentru că s-a creat Muzeul...s-a născut Muzeul...e o chestie senzațională când te gândești acumă că acum 32 de ani, imediat pe vremea asta, aici puteai să vi să vezi aceste frumuseți extraordinare și sigur aș face aici o paranteză. Pe aceste frumuseți să nu uităm că nu miile de vizitatori...deja sunt peste câteva sute de mii, zeci de mii pe an să zic așa...sute de mii, dar nu numai aceasta, gândiți-vă că aici au fost de la președinți de țări, Regele Mihai, președinți ai României, ambasadori...oameni de cultură...ce să zic astronautul Prunariu și așa mai departe...toți super încântați de ce-au văzut și spuneau că-i unic, iar eu pot să spun că...ca și cunoscător, ca specialist...de fapt am avut o satisfacție fantastică în 2010. În 2010 Congresul Mondial de Mineralogie al Asociației Internaționale de Mineralogie – IMA, s-a ținut prima dată în Europa Centrală și de Est la Budapesta și de acolo după aceea s-a stabilit că și România era printre cele patru țări, consorțiu de organizatori, s-a stabilit ca o excursie de studiu să se facă și în nordul României...sigur s-a dus mai departe dar și prin munții Oaș-Gutâi, aici am avut norocul să fiu ghidul eu și în același timp am ales ca punct central Muzeul de Mineralogie. Și am venit cu 20 de oameni în acea excursie, specialiști participanți la Congresul Mondial...din 16 țări, erau cei mai mari mineralogi din lume, din SUA, din Japonia, din Canada, din Noua Zeelandă, din Elveția, din Germania, ruși au fost vreo 3 sau 4...vreau să spun că a fost cea mai mare satisfacție pentru mine care știam că mi-am pus și eu aici niște...o muncă să zic așa...cu pasiune și suflet

I: Muncă și un pic de suflet sigur

R: Corect...când am văzut și când am auzit părerile lor că n-au mai văzut așa ceva sau s-au minunat de machetă, s-au minunat de unele din exponate și au spus că-s unice în lume și că n-au văzut nicăieri atâtea într-un singur loc, concentrate asemenea frumuseți și în primul rând ca valoare științifică pentru că și asta este foarte important...Și când le-am spus și și-au dat seama că le-am explicat și era scris și-n ghidul respectiv că este muzeu regional adică noi nu avem aicea exponate din alte părți ale României sau din lume, pentru că majoritatea marilor muzee așa au, de peste tot, din întreaga lume...noi avem toate numai din zăcămintele noastre, din zona

noastră. Nu le venea să creadă...așa ceva ați avut aici? Așa ceva? Și vreau să spun că acest lucru este o mândrie, ar trebui să fie pentru noi toți și pentru băimăreni, pentru maramureșeni pentru că de fapt aici s-au strâns comorile din adâncuri ale noastre prin munca minerilor, prin munca tuturor geologilor și așa mai departe și acum pot să facă legătura cu ceea ce a fost frumusețile din adâncuri pe care le-au văzut numa minierii, geologii...dar care acuma le pot vedea și toți ceilalți și publicul larg...și acest lucru este extraordinar și din punctul ăsta de vedere aș spune eu că împlinirea supremă este poate aceasta. Acest Muzeu este al tuturor, al maramureșenilor, a băimărenilor, dar este al tuturor celor care îi trec pragul și se pot bucura de asemenea frumuseți. Iar noi, o parte din cei care ne-am pus sufletul sau am contribuit aici nu putem decât să fim mândri. Eu sunt extrem de mândru de faptul că aici am lucrat și eu, că mi-am adus o anumită contribuție și nici astăzi, trebe să recunosc, nu sunt împăcat că n-am finalizat și sper că vom face în continuare cu colectivul de aicea și cu domnul director D., coleg vorba aia și de universitate, vom face și alte lucruri pe care...eu încă la care visez și sper să se poată, pentru că să nu uităm acest muzeu avea nevoie de-o extindere...colecția lui de peste 20.000 de eșantioane, foarte valoroase...sunt expuse circa 1000-1100...gândiți-vă că-i a douăzecea parte poate și mereu să existe alte posibilități de-a mai expune din frumusețile acestea și a le vedea publicul. Eu cu V. G. am gândit extinderea acestui muzeu și cum să îl facem la nivelul celor internaționale, respectiv să devină un muzeu în care nu e numai cu expoziție ci este un muzeu în care se face și cercetare, un muzeu în care pot să vină să facă educație despre natură, despre geologie, despre minerale și așa mai departe și acest lucru l-am gândit cu V. odată în...în 2007...cu expoziția care am dus-o la Bruxelles și pe urmă la Haga. Eram la Bruxelles la muzeu, am văzut muzeul din Bruxelles și am filmat acolo și am zis „V...noi ar trebui să mai facem niște chestii da ne trebuie spațiu, ne trebuie” „Da, sigur” și revenind am reușit și s-a făcut această clădire splendidă de continuare, să zicem în continuarea Muzeului care din păcate Consiliul Județean n-a considerat atunci prea bine, n-a avut o gândire bună când a fost cedată pentru...și văd că încă rămâne acolo pentru Ansamblul Folcloric Maramureș...sigur trebuie să-și recâștige această clădire Muzeul pentru extindere pentru că acolo erau depozite la subsol, condiții excepționale, era laborator de cercetare, erau săli de expoziție, era o sală de conferințe, era bibliotecă, era sală pentru cursuri pentru elevii care vi aici și sigur că asta e nevoie să se întâmple în continuare pentru că muzeele trebe să devină mai mult decât sunt în prezent și în România marea majoritate...că așa se întâmplă peste tot și eu sper și cred că încă acest lucru se va putea realiza pentru ca Muzeul să devină mai rotund, să fie ceea ce ar trebui să fie să zicem...mai mult decât în prezent...să devină ceea ce cu toți cei care sunt peste tot în străinătate în muzee consideră că sunt centre de promovare a unor valori nu numai de patrimoniu, care pot să fie foarte importante, patrimoniul național sau internațional, dar să fie și centre și de cercetare...pentru că și aici păi dacă tu ai asemenea exponate fantastice e normal ca de fapt să poată fi cercetate din colecție, așa cum s-a început și să fie publicate, cunoscute, făcute peste tot în lume cunoscute și să fie și centre educaționale...pentru că scopul trebuie să fie și acesta, sper că se va putea face în viitor încă și acest lucru.

I: Spuneți că Muzeul nostru este în primul rând muzeul comunității și așa este...și dacă ar fi să specificăm și mai exact ar fi al comunității minerești...este singura mărturie de succes, că avem și alte mărturii care nu sunt nicicum de succes...al activității miniere

miniere din zonă...o ramură economică care a modelat, a forjat efectiv partea de nord-vest a României, nu mai zic de municipiul Baia Mare și alte localități

R: Categoriec, categoriec

I: Ce ar trebui totuși comunitatea să facă pentru a nu da uitării această ramură economică cum spuneam emblematică a zonei?

R: Da...foarte multe lucruri

I: Vedeți dumneavoastră comunitatea...mă scuzați...

R: Da sigur

I: Vedeți dumneavoastră comunitatea este de-a dreptul pasivă, inclusiv comunitatea minerească este și ea într-o pasivitate...probabil ni se trage de la vremurile pe care le trăim. Ce ar trebui să facă? Cum ar trebui trezită comunitatea?

R: Pot să vă spun câteva să zicem momente importante care ar fi trebuit să fie făcute până în prezent și care se pot face încă și de acuma.

I: Vă rugăm

R: După vizitele mele în diverse țări și mai ales după vizita din 2006 în Norvegia unde în Kongsberg era mina vestită în lume de argint de la Kongsberg, mina regelui, mă rog și...și unde am vizitat muzeu minier în subteran, organizată fosta mină vestită, Kongsberg...după ce a fost abandonată dar înainte de a fi închisă s-au gândit cum s-o transforme în muzeu și să poată fi vizitat. Și atunci înainte de a se încheia ultimele lucrări pentru închidere au început să fie deja pregătite lucrări pentru conservarea unor zone care să devină pe urmă zone vizitabile ca muzeu minier. Și văzând lucrurile și cunoscând și luând legătura acolo cu specialiștii implicați mi-am dat seama că asta e ceea ce trebe să facem noi în România. Și am venit aicea și...asta era în 2006 și în 2006 la noi se închidea mineritul și închizându-se mineritul mi-am dat seama că trebe făcut ceva urgent...să adun repede un colectiv de oameni și care...de la Muzeul de Mineralogie, mai ales colega G.M., de la Universitate colegul B. și cu alții, de la Muzeul de Istorie și Arheologie, domnul K. și alții pasionați, cu colegi I.D. care era încă la IPEG să spunem așa, ce mai rămăsese și în IPEG, cu cei de la Montana, clubul Montana speologic și au format un colectiv care s-au dus și am făcut un plan ca în octombrie și noiembrie 2006 au vizitat principalele exploatări miniere începând de la Borșa și până la Tarna Turț și au identificat și au inventariat principalele lucrări care ar fi putut fi conservate în vederea transformării lor în muzee în viitor. După tipul de la Kongsberg din Norvegia, s-a făcut un studiu...PIMB îi spune în sfârșit de inventariere a tuturor și există și acum și e la Consiliul Județean și acest studiu exact asta presupunea și pe urmă chiar cu idei privitor la să spunem valorificarea acestui potențial. Pentru că știam că după ce se închide cel puțin eu și o parte din colegi știam că nu se vor mai redeschide. Și așa și este uitați că suntem în 2021 și din 2006 sunt 15 ani da...e clar că nu se mai redeschid, ori era posibilitatea de a face acest lucru. Din păcate Centrala Minelor care a intrat după aceea în insolvență și este într-un sistem din asta juridic foarte neclar să spun așa, era deținătoarea, conform noii legi a minelor după aceea, a licențelor de exploatare și unde erau și tot ce însemna aceste exploatări miniere și unde noi identificasem...drept urmare numai

dacă ei ar fi putut să renunțe la multe dintre acestea și s-ar fi putut măcar în câteva locuri...adică era vorba de Herja, de Cavnic ceva, de Baia Sprie...se puteau face în câteva locuri, din păcate nu s-a găsit înțelegere nici la nivel guvernamental din păcate că trebuiau prin hotărâre de guvern cedate... Consiliul Județean spunea să ne dea nouă porțiuni din ceea ce înseamnă zonele alea ca și domeniu public al județului ca să putem porni. Cu fonduri europene am fi putut să încercăm să facem ceva, în 2007 am intrat în Uniunea Europeană, eram deja...bun. acuma, revenind...și acum încă trebe făcut lucru ăsta că și acum încă se mai pot face niște lucruri. În acel studiu există multe lucrări de suprafață, galerii vechi, Galeria de Fum de exemplu din Dealul Crucii...unde se exploata cu...arzându-se...adunându-se lemne, se dădea foc, se încălzeau rocile, pușcau și pe urmă puteau fi date jos frumos și se mai înainta un metru doi și tot așa. Da asta prin 1600-1700 și așa mai departe. Ei vreau să spun că aceste lucru și acum ar putea fi făcute, există inițiative...puține, timide...la Baia Sprie cu Dealul Minei, unde i-am dus atunci pe acei specialiști și unde se pot face și acum există Asociația creată la Baia Sprie, președinte îi domnul N., e și domnul V. V. acolo implicat mai puternic, chiar zilele trecute am discutat cu niște hărți vechi cu toate galeriile vechi din zona lacului Albastru și altele, cum s-ar putea crea și s-ar dori la Baia Sprie cu...Consiliul Local acolo, un mini parc minier de vizitare a lucrărilor vechi și așa mai departe cu trasee, cu descrieri și așa. Eu cred că acest lucru, dacă oficialitățile la nivel nu numai județean da și local sunt dispuse și încearcă să vină, dacă mulți din ceea ce înseamnă oameni ca și colegul N., ca și mine, ca și alții doresc lucru ăsta...pentru că interesu îi formidabil și iarăși, să nu mi-o luați ca lipsă de modestie...în 2009 la prima conferință a Asociației Societăților Geologice din Europa ținută în România, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj am prezentat o lucrare, împreună cu colega A.F. despre parcul geologic și minier Baia Mare, un posibil parc în zona de nord-vest a României și pe criteriile UNESCO de ceea ce este definirea unui geoparc, luate pe rând am identificat ce există în zona noastră toată...munții Gutâi și așa mai departe și toate criteriile acelea îndeplinite și cu descrierea după aceea cu numeroase ilustrații, fie că Creasta Cocoșului, fie că Rozeta de piatră Ilba, fie Dealul Minei, fie galeriile care au fost atuncea în studiul ăla de care v-am spus, fotografiate, galeriile hand made adică făcute cu dalta, care sunt și acuma vizibile cum erau...toate astea reprezintă și au reprezentat o lucrare care revista Geologia a lui Studia Universitaris Babeș Bolyai este în baza de date a Universității din Florida de Sud, undeacolo au vizibilitate pentru că toată lumea poate să intre pe un site și să vadă...în acest moment sunt 2300 și vreo 60...lunar primesc care este upload-ul și ce se mai întâmplă cu....cine downloadează lucrarea respectivă s-o vadă. Este un interes incredibil, iar pe Research Gate unde sunt puse lucrările și toți cercetătorii în general din lume, din geologie...au puse lucrări și nu numai din geologie, mă refer acuma la geologi...de asemenea acolo în acest moment sunt 700 și nu știu câți cercetători din domeniul geologiei din vreo 60 de țări care au văzut lucrarea și au downloadat-o și i-a interesat lucrarea...ori asta la ce se referă? Exact la ce povestim noi, la ceea ce ar fi fost valorificarea acestui potențial fantastic. Și sigur acuma comunitatea de care spuneți dumneavoastră, mai ales minerească...mulți tre să recunoaștem că după 15 ani, unii s-au dus dintre noi, oameni care erau așa ca domnul D....pentru că am uitat să-l pomenesc...a fost omul de bază în crearea Muzeului în afară de V. G....pentru că așa cum de la IPEG și domnul E., pentru că domnul D. a avut cuvântul cel mai greu în 89...a convins conducerea județeană de partid de importanța unui muzeu de mineralogie și după aceea ajungând ministru imediat în 90, după 89 decembrie...cu atât mai mult a sprijinit...deci domnul D.. Ei, plecarea dintre noi a acestor mari personalități, a

altora care au fost directori de exploatare miniere, oameni cu deschidere sau chiar și geologi că am pierdut enorm de mulți colegi între timp, dintre cei care erau și pasionați...a făcut sau face ca acum comunitatea să fie mai tăcută, să fie cu mai puține să zicem inițiative în acest sens pentru că dacă după 15 ani, să ne gândim că în 15 ani majoritatea celor care erau să zicem la 40 și, 50 și de ani or nu mai sunt, ori sunt deja la vârste la care nu mai...neaparat sunt activi sau și-ar dori să fie activi. Dar eu cred că viitorul ăsta este și toți cei care mai putem să facem acest lucru...colectivul de la Muzeul de Mineralogie sau de la Universitate, cei care suntem în Societatea Geologică, cei care acuma s-a înființat Asociația aceasta a minerilor și geologilor la Baia Sprie...unde de altfel acolo, în viitor e posibil pentru că ceea ce a fost Depozitul de explozivi al IPEG-ului la Puțul 5 acum este al unei asociații, un ONG a lui domnul N., Alexandru...care a fost și geolog și geolog șef la IPEG și care dezvoltă acolo și a făcut anumite activități și care ar dori ca într-adevăr să se poată organiza cu vizită ca și cum ai intra într-o mină...că practic e o realitate și în care inclusiv cu Muzeul s-au gândit, al un moment dat cu domnul director D., cum să amenajeze ceea ce ar putea să fie măcar la un nivel mai mic un muzeu minier în care intri să vezi ce înseamnă o galerie, ce înseamnă niște zone care au fost să zicem...nișele din diversele galerii și în care să găsești și anumite exponate care ar fi fost acolo în galerii. Sigur e puțin față de ceea ce ar trebui să se întâmple...eu nu mi-am pierdut speranța că se va mai putea face.

I: Ne apropiem de finalul interviului. O întrebare mai mult să spunem retorică dar...sunt dator să v-o pun...Ce a însemnat pentru dumneavoastră geologia, domnul K.?

R: Aaaa...păi tocmai terminasem să vă spun că acum fac ceea ce mi-a fost totdeauna mai aproape de suflet. Deci este evident că geologia a însemnat pentru mine oarecum viața mea. Lăsând la o parte să spunem ce înseamnă pentru orice om familia, da? Acolo este cu totul altceva și nu există nimic în fața familiei, nimic în fața celor dragi. Evident că asta este...fie că drag și dragoste pentru părinți, fie pentru soție, pentru copii...deci aia e altceva, da? Da în afară de aia poți să ai după aceea altceva în suflet care să fie foarte puternic și care să reprezinte pentru tine aproape totul că...spui aia e principal, prioritar, familia da după aceea ceva trebe să fie...pentru mine a fost geologia...a fost și a rămas geologia. Vă mărturisesc, acuma îmi fac planuri. Cam cât crezi tu că vei mai fi pe planeta asta? În schimbare totală și aicea sigur îs multe de povestit...păi și zic...păi dacă tu vei mai fi încă atâtea ani...câți ani mai faci tu geologie? Păi trebe să te gândești că trebe să faci geologie că trebuie să...mai ai atâtea de spus în geologie și de ce vrei s-o faci? Pentru că simt că trebuie s-o fac, pentru că asta mi-e mai aproape acuma de suflet decât orice...la vârsta asta...mă apropii de 70 într-un an, la vârsta asta, la cumulările să spun ca experiențe profesional-științifice, norocul meu c-am fost la atâtea Congrese internaționale în ultimii 10 ani de nivel mondial care mi-au adus satisfacții fantastice...să te întâlnești cu cei mai buni specialiști din domeniu cu care să schimbi impresii și să vezi că și tu, cu lucrarea ta ai putut să fi la nivelul ăla...Și atunci tu în schimb zici „Ok, da atunci pot să continui”...de ce poți să continui? Pentru că ai asta în suflet, te atrage, e un magnet, e ceva care nu pot să-mi explic...deci și ieri m-am cocoțat, numai eu știu cum, că deja genunchii mei nu prea...așa...deasupra carierei la Laleaua Albă de unde când te uiți jos și-i se face rău da m-am cocoțat pe toată creasta și peste tot, că acuma lucrez puternic la o lucrare științifică despre lucrurile astea. Și o faci pentru că...de fapt revenind geologia înseamnă că pentru mine a fost un mod de a trăi, un mod de viață și mi-a adus satisfacțiile cele mai mari pe plan

profesional...când în general, m-am gândit de multe ori...în general un om se vede realizat mai ales profesional în cariera lui profesională mai ales atunci când face ceea ce-i place și are rezultate de pe asta...în muncă...are împliniri în cariera lui profesională. Pot să trag o linie și să spun că le-am avut, le am aceste lucruri și atunci înseamnă că sigur că geologia probabil a fost pentru mine un mod de viață.

I: Noi vă dorim să și le mai aveți...

R: Mulțumesc frumos

I:...realizările în geologie

R: Mulțumesc frumos

I: Domnule K. vă mulțumim foarte mult pentru interviul acordat, au fost momente într-adevăr emoționante

R: Cu multă plăcere

I: Vă mulțumim încă o dată

R: Cu multă plăcere